

Sidste søndag efter Helligtrekonger

Joh. 12, 23-33

Når døende menneskers udsagn ofte er værd at lægge sig på sinde, så skyldes det naturligvis, at her er det uvæsentlige skrællet fra. Her er ingen svinkeærinder, for det er der ikke tid til.

Det var derfor også med forventning, jeg for nogle år siden erhvervede mig den svenske forfatter Sven Delblancs sidste bog: Slutord. Bogen er nemlig en samling dagbogsoptegnelser fra et langt og smertefuldt sygeleje, som endte med hans død kort efter bogens udgivelse.

Nøgternt beretter han om uvirkelighedsfølelsen, da lægerne giver ham diagnosen, om ensomheden overfor døden, om vennekredsen, der lidt efter lidt falder fra, fordi de ikke magter mødet med den døende, om plejepersonalet, der gemmer sig bag den professionelle venlighed. Og ind i alt dette væver sig hans tanker om liv og død. Det er stærk kost, for ligesom hans romaner er dagbogsoptegnelserne båret af en ubestikkelig sandhedssøgen parret med en lige så afgjort skepsis over for enhver form for religiøs tænkning. Religion er efter hans opfattelse afmægtige forsøg på at give mening til en meningsløs verden. Og dog mærker man samtidig i hans stadige kredsen om religiøse

spørgsmål en smertelig længsel efter et troværdigt håb. En af optegnelserne lyder: ”Buddha blev parteret efter døden, hans lemmer blev fordelt på mangehånde relikviegemmer. Muhammed afgik ved døden og blev begravet i Medina. Zarathustra døde i halvfjerdsårsalderen, skønt han troede, at han skulle leve længe endnu. Men kristendommen er vokset og blomstret frem af det mirakel, at et menneske stod op fra de døde. Noget må der være sket, så meget ved vi fra den fjendtlige jødedomms skeptiske kommentarer. Havemanden ved graven havde gravet liget ned for at slippe for en folkevandring og trampen i bedene, sådan lyder én forklaring. Om dette kan man jo tro eller tvivle, som man vil. Sikkert er det, at der ikke havde eksisteret nogen kristendom uden opstandelsen. Så stærk er vor angst for døden, at opstandelsen kan grundlægge en verdensreligion” (s. 73).

Delblanc er helt på det rene med, at kristen tro ikke giver mening uden Kristi opstandelse, men han har altså den ikke uvæsentlige tilføjelse, at det er vores stærke dødsangst, der har frembragt opstandelsestroen og grundlagt kristendommen.

Vi hørte for lidt siden nogle andre slutord.

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Sagt af Jesus Palmesøndag: ”Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold”. Med dette enkle billede sammenfatter Jesus sin opgave, sin mission her på jorden – og det på en sådan måde, at liv, død og opstandelse hænger uløseligt sammen. Og indholdet i det alt sammen er kærlighed, hengivelse, opofrelse. Sven Delblanc sagde: menneskers døds-angst, Jesus siger: Guds kærlighed.

Lige fra begyndelsen stod det som en overskrift over hans liv: ”Således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne søn, for at enhver som tror på ham ikke skal fortabes, men have evigt liv”, siger Jesus til Nikodemus.

Gud havde truffet et valg, hvis man kan kalde det at elske for et valg. Det er vores tro, dvs. vores kærlighed, han søger, ikke bare vores lydighed. Og derfor har selv Gud ikke andet middel til at opnå, hvad han ønsker, end det at blive ved med at elske os, selv når vi afviser ham. Jesus vidste om nogen, at kærligheden ikke kan købes, selv om den dog har sin pris. I sine lignelser og i sine handlinger demonstrerede han, at Guds kærlighed kun kan skænkes og modtages kvit og frit. Vi kan ikke erhverve den for gode gerninger eller noget som helst andet. Vi kan kun få den af nåde, dvs. gratis. Men det gælder også den anden vej. Gud kan heller ikke købe vores kærlighed, hverken med mirakler eller trusler. Det er vel derfor, Jesus gang på gang forbyder folk at fortælle om de underlige, han udfører. Han ledte efter tro, ikke efter beundring, ikke efter underkastelse, ikke efter blind lydighed. Han søgte

efter kærlighed, ikke efter magt.

Ingen dag var chancen for at nyde magtens sødme vel ellers større end Palmesøndag. Evangelisten Johannes fortæller, at nogle tilrejsende grækere henvender sig til Jesu disciple og spørger, om de kan få lov til at møde Jesus. Og disciplene, der måske allerede er begyndt at se de store perspektiver, der vil åbne sig, hvis resten af verden modtager Jesus, som folkeskaren i Jerusalem lige har gjort det, spørger Jesus, om han vil modtage disse grækere i audiens.

Men som vi hørte, gør Jesus det helt klart, at hans opgave ikke er at lægge verden for sine fødder som en romersk kejser. Vel er timen kommet, da Menneskesønnen skal herliggøres, men det er en herliggørelse af en helt anden art end magtens. Hans herliggørelse er, at han til den bitre ende holder fast ved sin opgave, om den så også skal koste ham livet. Usvigelig troskab er den eneste magt, kærligheden har. Derfor sagde han nej til magten, som korrupperer og dæmoniserer os. Og derfor endte han på korset Langfredag. For han holdt fast ved, at kun kærlighed kan vække kærlighed. Det er korsets gåde, at Gud virkelig holdt og stadig holder så meget af os mennesker, at han hellere bad om tilgivelse for sine bødler end om selv at blive skånet. Så meget satte han ind på at frelse os fra magtens og ondskabens dæmoni. Det er gådefuldt og ubegribeligt, at Gud elsker os så meget. Men sådan er det. Hvis vi altså tør tro det. Delblanc turde eller ville eller kunne ikke. Hans Slutord er virkelig bogstaveligt at forstå som slutord i den forstand, at med døden brister den lille boble, som et menneskes liv er, og så er der ikke

mere at sige om det.

Og dog har han en enkelt dagbogsoptegnelse, hvor tonen, på trods af distancen, pludselig er helt anderledes. Han skriver: ” - Til alle siger jeg – tilgiv! Sådan skrev den franske digter Villon. Men han tilhørte en kristen kultur, hvor alt ville blive godt, bare man angrede og bad om tilgivelse. For mig er det anderledes. Det onde, jeg har gjort, kan ikke gøres ugjort. Virkningerne af mine ugeringer fortsætter til evig tid, som en endeløs række af faldende dominobrikker. Alligevel giver det en barnlig tilfredsstillelse at sige de gamle ord. Tal sandhed, vedkend dig, hvad du har gjort, pust på det onde sted, giv hånd og buk og bed om forladelse ... Lad det altså være sagt. - Til alle siger jeg – tilgiv!”

Selvom han altså ved, at det i og for sig er nytteløst, fordi virkningerne af hans ugeringer er uoprettelige, har Delblanc på sit sygeleje behov for at bede om tilgivelse. Det giver ham en barnlig tilfredsstillelse at sige de gamle ord, noterer han. Måske er Delblancs behov for tilgivelse ikke væsensforskelligt fra den franske digter Villons.

Men det er da klart, at der er forskel på, om man mener, at opstandelsen er udtryk for vores stærke dødsangst, eller om man tror, at den opstandne går sammen med ethvert menneske ind i dets død, så det ikke er tomheden eller intetheden, der venter, men opstandelse og evigt liv. Der er Gud til forskel. Amen

Gert Christensen

Tidl. Laurbjerg, Værum og Ørum

Salmer:

33, 192, 332, 385, 217, 59